

Zevende-dag Adventisten geloven...

Het huwelijk in Eden was een Goddelijke instelling en werd door Jezus bevestigd als een levenslange verbintenis, tussen man en vrouw in een liefdevolle kameraadschap. Voor de christen is een huwelijk bindend jegens zowel God als de partner en behoort alleen aangegaan te worden, door een man en een vrouw die van hetzelfde geloof zijn. Wederzijdse liefde, eer, respect en verantwoordelijkheid zijn de bouwstenen van deze relatie, die de liefde, heiligheid, hechtheid en het blijvende van de band tussen Christus en Zijn kerk weerspiegelen. Met betrekking tot echtscheiding leerde Jezus dat degene die van zijn partner scheidt, behalve in geval van overspel, en een ander trouwt, echtbreuk pleegt. Ofschoon sommige gezinsrelaties verre van ideaal zijn, mogen een man en een vrouw die zich in Christus geheel op elkaar richten, door de leiding van de Heilige Geest en de zorg van de kerk, hopen een eenheid in liefde te bereiken. God zegent het gezin en wenst dat gezinsleden elkaar bijstaan op de weg naar volwassenheid. Ouders moeten hun kinderen opvoeden om de HEER lief te hebben en te gehoorzamen. Door hun voorbeeld en hun woorden moeten zij hen leren dat Christus een liefhebbende, tedere en zorgzame Tuchtmeester is, Die wil dat zij leden van Zijn lichaam worden, het gezin van God. Een toenemende gezinsband is een van de kenmerken van de laatste evangelieboodschap.

Fundamenteel Geloofspunt nr. 22

Hoofdstuk 22 HUWELIJK EN GEZIN

Het gezin is de basis voor het herstel van het beeld van God bij mannen en vrouwen. Binnen het gezin kunnen vader, moeder en kinderen zich ten volle uitdrukken en voldoen aan elkaars behoeften van saamhorigheid, liefde en intimiteit. Hier wordt de identiteit gevestigd en worden gevoelens van persoonlijke waarde ontwikkeld. Het gezin is ook de plaats waar, door Gods genade, de beginselen van het echte christendom in praktijk worden gebracht en de waarden van de ene generatie op de andere worden overgedragen.

Het gezin kan een plaats van groot geluk zijn. Het kan ook het toneel zijn van verschrikkelijke pijn. Een harmonieus gezinsleven demonstreert de beginselen van het christendom en onthult het karakter van God. Helaas is de manifestatie van deze kenmerken in de moderne gezinnen zeldzaam. In plaats daarvan tonen veel gezinnen de gedachten en bedoelingen van het egoïstische menselijke hart – twistgesprekken, opstandigheid, rivaliteit, woede, ongepastheid en zelfs wreedheid. Toch maken deze kenmerken geen deel uit van Gods oorspronkelijke plan. Jezus zei: *'Van den beginnen is het alzo niet geweest'* (Matthéüs 19: 8).

Vanaf het begin

De Sabbat en het huwelijk zijn twee van Gods oorspronkelijke gaven aan het menselijke gezin. Ze waren bedoeld om de vreugde van rust en verbondenheid te bieden, ongeacht tijd, plaats en cultuur. De oprichting van deze twee instellingen waren het hoogtepunt in Gods schepping van deze aarde. Zij waren Zijn afsluiting, het beste van de buitengewoon goede gaven, welke Hij de mensheid bij de Schepping gaf. Bij de instelling van de Sabbat gaf God de mensen een tijd van rust en vernieuwing, een tijd van gemeenschap met Hem. Door de vorming van de eerste familie, heeft Hij de fundamentele sociale eenheid voor de mensheid tot stand gebracht, door hen het gevoel te geven dat ze erbij horen en hen de mogelijkheid te geven, zich te ontwikkelen tot goed toegeruste personen in dienst van God en medemensen.

Mannelijk en vrouwelijk naar het beeld van God. Genesis 1: 26 en 27 beschrijft Gods schepping van de mensen, die op deze aarde zouden wonen: *'En God zeide: Laat Ons mensen maken, naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis; ... En God schiep den mens naar Zijn beeld; naar het beeld van God schiep Hij hem; man en vrouw schiep Hij ze.'* De term mens wordt hier gebruikt (zowel in het Hebreeuws als in het Engels) in de algemene zin, zoals meer dan 500 keer elders in het Oude Testament. Deze term omvat zowel mannelijk als vrouwelijk. De tekst maakt duidelijk dat het niet ging om het mannelijk wezen, geschapen naar het beeld van God en de vrouw naar het beeld van de man.¹ Integendeel, beide zijn naar het beeld van God gemaakt.

Net zoals de Vader, de Zoon en de Heilige Geest God zijn, zo moeten man en vrouw samen *'de mens'* vormen. En net als de Godheid, hoewel ze één zijn, zijn ze niet hetzelfde in functie. Zij zijn gelijk in het zijn, in waarde, maar niet identiek in Persoon (Johannes 10: 30; 1 Korinthe 11: 3). Hun lichaamsbouw is complementair (elkander aanvullend), hun functies zijn coöperatief (gericht op samenwerking).

Beide geslachten zijn goed (Genesis 1: 31) en dat geldt ook voor hun verschillende rollen. Het gezin en het tehuis zijn gebouwd op het feit van geslachtelijke verschillen. God had het leven op aarde kunnen voortzetten zonder mannelijk en vrouwelijk te creëren, zoals blijkt uit de ongeslachtelijke voortplanting van sommige vormen van dierenleven. Maar God maakte 'twee individuen, identiek in algemene vorm en kenmerken, maar elk met in zichzelf iets wat in de ander ontbreekt en als een aanvulling op de ander.'² Een wereld die uitsluitend bestaat uit leden van een van beide geslachten zou niet compleet zijn. De ware vervulling kan alleen komen in een samen-

leving waar zowel mannen als vrouwen bij betrokken zijn. Gelijkheid staat hier niet ter discussie, want beide zijn essentieel.

Tijdens zijn eerste dag, voelde Adam, de eerstgeborene en dus het hoofd van de mensheid, zijn enigheid – er was geen ander zoals hij. *'Maar voor de mens vond hij geen hulpe, [die] tegenover hem ware'* (Genesis 2: 20). God was gevoelig voor dit gemis, want Hij zei: *'Het is niet goed, dat de mens alleen zij; Ik zal hem een hulpe maken, [die] tegen hem over zij'* (Genesis 2: 18).

Het Hebreeuwse woord 'neged', hier vertaald *'die tegen hem over zij'*, is een zelfstandig naamwoord dat gerelateerd is aan het voorzetsel, hetgeen betekent 'voor, tegenover, tegengesteld, overeenkomend met' iemand of iets dergelijks. In dit geval was de persoon die voor Adam zou staan, om hem aan te vullen, overeenkomstig met hem, als zijn tegenpool. Dus liet God *'een diepen slaap op Adam vallen,'* en nam *'een van zijn ribben'* (Genesis 2: 21), en vormde zijn metgezel.⁴ Bij het ontwaken herkende Adam onmiddellijk de nauwe en intieme relatie, welke deze specifieke scheppingsdaad mogelijk maakte. Hij riep uit: *'Deze is ditmaal been van mijn benen, en vlees van mijn vlees! Men zal haar Manninne heten, omdat zij uit den man genomen is'* (Genesis 2: 23; 1 Korinthe 11: 8).

Huwelijk. Uit de diversiteit van man en vrouw bracht God orde, eenheid. Die eerste vrijdag voltrok Hij het eerste huwelijk en sloot Zich aan bij deze twee, de belichaming van Zijn beeld, om hen één te maken. En sindsdien is het huwelijk het fundament van het gezin, het fundament van de maatschappij zelf.

De Schrift beschrijft het huwelijk als een beslissende daad van zowel onthechting als gehechtheid: De man zal *'zijn vader en zijn moeder verlaten, en zijn vrouw aankleven; en zij zullen tot één vlees zijn.'* (Genesis 2: 24).

1. Verlaten. Vitaal voor de huwelijksrelatie is het achterlaten van de vroegere oorspronkelijke relaties. De huwelijksrelatie moet die van de ouder en het kind vervangen. In die zin stelt het *'verlaten'* van de relatie met de ouders de een in staat, om de relatie met de ander *'aan te kleven'*. Zonder dit proces is er geen stevige basis voor het huwelijk.

2. Aankleven. De Hebreeuwse term vertaald als *'aankleven'* komt van een woord dat betekent 'vast aanhouden, vastmaken, aansluiten, vasthouden'. Als zelfstandig naamwoord kan het zelfs gebruikt worden voor solderen en harden (Jesaja 41: 7). De nabijheid en de kracht van deze band illustreert de aard van de band van het huwelijk. Elke poging om deze verbintenis te verbreken zou personen, die deze band nauw met elkaar verbindt, verwonden. Dat deze menselijke band hecht is, wordt ook benadrukt door het feit dat hetzelfde werkwoord wordt gebruikt, om de band tussen God en Zijn volk over te brengen: *'Hem zult gij dienen, en Hem zult gij aanhangen, en bij Zijn Naam zweren'* (Deuteronomium 10: 20).

3. Verbondenheid. In de Schrift wordt deze plechtige belofte, deze toezegging waarmee echtparen met elkaar verbonden zijn, een 'verbond' genoemd, de term die gebruikt wordt voor de meest plechtig en bindende overeenkomst, die in Gods Woord gekend is (Maleachi 2: 14; Spreuken 2: 16,17). De relatie tussen man en vrouw moet worden gebaseerd op Gods eeuwig verbond met Zijn volk, de gemeente (Efeze 5: 21-33). Hun toewijding aan elkaar is, om de trouw en het uithoudingsvermogen op zich te nemen, die kenmerkend zijn voor Gods verbond (Psalm 89: 34; Klaagliederen 3: 22).

God en de familie, vrienden en de naasten van het paar zijn getuige van het verbond dat zij met elkaar sluiten. Dat verbond is bevestigd in de hemel. *'Hetgeen God samengevoegd heeft, scheidt de mens niet'*. (Matthéüs 19: 6). Het christelijke paar begrijpt dat ze door hun trouwen hebben afgesproken, om elkaar trouw te blijven zolang ze allebei leven.⁵

4. Eén vlees worden. Het verlaten en het verbond om aan te kleven, resulteert in een eenheid die een verborgenheid is. Hier is een eenheid in de volle zin van het woord – het gehuwde paar gaat samen, staat samen en deelt een diepe intimiteit. In het begin verwijst deze

eenheid naar de fysieke eenheid van het huwelijk. Maar daarnaast verwijst het ook naar de intieme band van geest en emoties, welke ten grondslag ligt aan deze fysieke kant van de relatie.

a. Samen gaan. Van Zijn relatie met Zijn volk vraagt God: *'Zullen twee te samen wandelen, tenzij dat zij bijeengekomen zijn?'* (Amos 3: 3). Die vraag is ook gepast voor hen die één vlees zullen worden.

God heeft de Israëlieten opgedragen om niet te trouwen met de naburige naties, *'want zij zouden uw zonen van Mij doen afwijken, dat zij andere goden zouden dienen'* (Deuteronomium 7: 4; Jozua 23: 11-13). Toen de Israëlieten deze instructies negeerden, had dit voor hen rampzalige gevolgen (Richteren 14-16; 1 Koningen 11: 1-10; Ezra 9; 10).

Paulus heeft dit beginsel in grote lijnen herhaald: *'Trekt niet een ander juk aan met de ongelovigen; want wat mededeel heeft de gerechtigheid met de ongerechtigheid, en wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis? En wat samenstemming heeft Christus met Belial, of wat deel heeft de gelovige met den ongelovige? Of wat samenvoeging heeft de tempel Gods met de afgoden? Want gij zijt de tempel des levenden Gods;'* (2 Korinthe 6: 14-16,17,18).

Het is duidelijk dat de Schrift bedoelt, dat gelovigen alleen met andere gelovigen zouden moeten trouwen. Maar het beginsel gaat zelfs verder dan dit. Ware eenheid vraagt om een overeenkomst in geloofsovertuiging en praktijken. Verschillen in religieuze ervaring leiden tot verschillen in levensstijl, welke tot diepe spanningen en scheuren in het huwelijk kunnen leiden. Om de eenheid te bereiken waar de Schrift over spreekt, zouden mensen dan ook binnen hun eigen gemeenschap met anderen moeten trouwen.⁶

b. Samen staan. Om één vlees te worden, moeten twee mensen volledig loyaal aan elkaar worden. Als men trouwt, riskeert men alles en accepteert men alles, van hetgeen met zijn/haar partner samenhangt. Zij die trouwen, verklaren zich bereid om de verantwoordelijkheid van hun partner te delen, om zich met hun partner tegen alles te verzetten. Het huwelijk vereist een actieve, volhardende liefde die niet zal opgeven.

*'Twee personen delen alles wat ze hebben, niet alleen hun lichaam, niet alleen hun materiële bezittingen, maar ook hun denken en voelen, hun vreugde en hun lijden, hun hoop en hun angsten, hun successen en hun mislukkingen. Eén vlees worden betekent dat twee personen volledig één worden naar lichaam, ziel en geest en toch blijven het twee verschillende personen.'*⁷

c. Intimiteit. Eén vlees worden betekent geslachtelijke vereniging: *'Adam bekende Eva, zijn huisvrouw, en zij werd zwanger'* (Genesis 4: 1). In hun drang om zich te verenigen, een drang, welke mannen en vrouwen sinds de dagen van Adam en Eva hebben gevoeld, speelt elk paar het eerste liefdesverhaal na. De daad van geslachtelijke intimiteit is voor hen het dichtst mogelijk bij de lichamelijke eenheid; het staat voor *die* nabijheid, welke het paar ook emotioneel en geestelijk kan herkennen. De christelijk gehuwde liefde moet worden gekenmerkt door warmte, vreugde en verrukking (Spreuken 5: 18,19).

'Het huwelijk is eerlijk onder allen, en het bed onbevlekt' (Hebreeën 13: 4). 'De Schriften vertellen ons duidelijk, dat de vreugdevolle geslacht uitdrukking van liefde tussen man en vrouw Gods plan is. Het is, zoals de schrijver van de Hebreeën benadrukt, onbevlekt, niet zondig, niet bevuild. Het is een plaats van eer in het huwelijk – waar man en vrouw elkaar privé ontmoeten om hun liefde voor elkaar te gedenken/vieren.'⁸

5. Bijbelse liefde. Huwelijkse liefde is een onvoorwaardelijke, liefdevolle en intieme toewijding aan elkaar, die de wederzijdse groei van het beeld van God in alle aspecten van de persoon aanmoedigt: lichamenlijk, emotioneel, intellectueel en geestelijk. Verschillende soorten liefde opereren in het huwelijk; het heeft zijn romantische, hartstochtelijke tijden; zijn zeer sentimentele tijden; zijn comfortabele tijden; zijn kameraadschappelijke en zintuiglijke tijden. Maar het is de agapè liefde die in het Nieuwe Testament wordt beschreven – de onbaatzuchtige, alles-voor-de-ander-liefde – die de basis vormt van de ware, blijvende, echtelijke liefde.

Jezus manifesteerde de hoogste vorm van dit soort liefde toen Hij, door zowel de schuld als de gevolgen voor onze zonden te aanvaarden, de weg naar het kruis ging. *'alzo Hij de Zijnen,*

die in de wereld waren, liefgehad had, zo heeft Hij hen liefgehad tot het einde' (Johannes 13: 1). Hij hield van ons, ondanks het einde waartoe onze zonden Hem brachten. Dit was en is de onvoorwaardelijke liefde van Jezus Christus.

Deze liefde beschrijvend, zegt Paulus: *'De liefde is lankmoedig, zij is goedertieren; de liefde is niet afgunstig; de liefde handelt niet lichtvaardiglijk, zij is niet opgeblazen; Zij handelt niet ongeschiktelijk, zij zoekt zichzelf niet, zij wordt niet verbitterd, zij denkt geen kwaad; Zij verblijdt zich niet in de ongerechtigheid, maar zij verblijdt zich in de waarheid; Zij bedekt alle dingen, zij gelooft alle dingen, zij hoopt alle dingen, zij verdraagt alle dingen. De liefde vergaat nimmermeer;* (1 Korinthe 13: 4-8).

In een commentaar op deze passage schreef Ed Wheat: 'Agapè liefde is aangesloten op een eeuwige Krachtbron en het kan blijven werken, wanneer elke andere vorm van liefde faalt' ... Het houdt van, wat er ook gebeurt. Het maakt niet uit hoe liefdeloos de ander is, agapè kan blijven stromen. Agapè is net zo onvoorwaardelijk als Gods liefde voor ons. Het is een mentale houding gebaseerd op een bewuste keuze van de wil.⁹

6. Individuele geestelijke verantwoordelijkheid. Hoewel de huwelijkspartners een verbond met elkaar zijn aangegaan, moeten zij ieder afzonderlijk de verantwoordelijkheid dragen voor de keuzes die zij maken (2 Korinthe 5: 10). Het nemen van een dergelijke verantwoordelijkheid betekent, dat zij de ander nooit de schuld zullen geven van hetgeen zij zelf hebben gedaan. Zij moeten ook de verantwoordelijkheid voor hun eigen geestelijke groei op zich nemen; niemand kan vertrouwen op de geestelijke kracht van de ander. Maar aan de andere kant kan ieders relatie met God dienen, als een bron van kracht en bemoediging voor de ander.

De gevolgen van de zondeval op het huwelijk

De verdraaiing van de menselijke weerspiegeling van Gods beeld, hetgeen de zonde met zich meebracht, heeft zijn effect gehad op het huwelijk, net zo zeker als op elk ander gebied van de menselijke ervaring. Het eigenbelang dringt zich op, waar ooit volmaakte liefde en eenheid heersten. Egoïsme is de voornaamste drijfveer van allen, die niet door de liefde van Christus gedreven worden. In strijd met alle beginselen van overgave, dienstbaarheid en het geven van datgene wat het Evangelie vertegenwoordigt, is het de gemeenschappelijke noemer van alle christelijke mislukkingen.

Door hun ongehoorzaamheid schonden Adam en Eva het doel van hun schepping. Voordat zij zondaars werden, hadden zij geleefd in volledige openheid voor God. In plaats van vreugdevol tot Hem te komen, hebben ze zich angstvallig voor Hem verborgen gehouden, in een poging om de waarheid over zichzelf te verbergen en hun verantwoordelijkheid voor hun daden te ontkennen. Doordrongen van een diep schuldgevoel dat hun beredeneringen niet konden worden uitgewist, konden ze God en de heilige engelen niet onder ogen komen. Sindsdien is deze ontwijking en zelfrechtvaardigende ontkening hét gemeenschappelijke voorbeeld van de menselijke relatie met God.

De angst die hen ertoe aanzette om zich te verbergen, vervormde niet alleen Adam en Eva's relatie met God, maar ook met elkaar. Toen God hen ondervroeg, probeerden zij allebei zichzelf te beschermen ten koste van de ander. Hun beschuldigingen getuigen van de ernstige schade, die zich had voorgedaan in de liefdevolle relatie, welke God in de schepping had vastgelegd.

Na de zonde zei God tegen de vrouw: *'En tot uw man zal uw begeerte zijn, en hij zal over u heerschappij hebben'* (Genesis 3: 16). Hij wilde dit beginsel, hetgeen de basisgelijkheid van man en vrouw niet veranderde, zowel het eerste paar als de getrouwde paren daarna ten goede laten komen.¹⁰ Helaas werd dit beginsel vertekend. Sinds die tijd heeft de overheersing door macht, manipulatie en vernietiging van individualiteit het huwelijk door de eeuwen heen gekenmerkt. Zelfzuchtigheid heeft de acceptatie van- en waardering voor elkaar in het gedrang gebracht.

De essentie van het christendom is het leven in zelfverloochenende harmonie, welke het huwelijk voor de zondeval kenmerkte. De genegenheid van man en vrouw is, om bij te dragen aan elkaars geluk. Elk is om het geluk van de ander te bevorderen. Ze moeten als één geheel versmelten, maar geen van beide mag zijn of haar individualiteit verliezen, welke aan God toebehoort.¹¹

Afwijkingen van Gods ideaal

Polygamie. De praktijk van het onderhouden van meerdere echtgenoten door één partner is in strijd met de eenheid, welke God met het eerste huwelijk in Eden tot stand bracht. In polygamie is geen verzaking van alle anderen. Hoewel de Schrift meervoudige huwelijken beschrijft, als een culturele realiteit in de tijd van de patriarchen, toont de beschrijving ervan duidelijk aan, dat die huwelijken niet het Goddelijke ideaal bereikten. De verschillende relaties binnen die huwelijken raakten betrokken bij machtsstrijd, bittere haatgevoelens en vervreemding (zie Genesis 16; 29: 16-30 enz.), waarbij de kinderen als emotionele wapens werden gebruikt om andere leden van het gezin te verwonden.

Een monogaam huwelijk geeft echtparen een gevoel van saamhorigheid, hetwelk hun intimiteit en band versterkt. Zij beseffen dat hun relatie uniek is en dat niemand anders kan delen in hetgeen zij doen. De monogame relatie weerspiegelt het duidelijkst de relatie tussen Christus en Zijn gemeente en tussen het individu en God.¹²

Ontucht en overspel. Het huidige denken en de praktijk maken het gemakkelijker om duurzame verbintenissen aan te gaan, waarbij beide echtgenoten elkaar tot aan de dood geslachtelijk trouw zijn. Maar de Schrift beschouwt iedere geslachtelijke relatie buiten het huwelijk als een zonde. Het zevende gebod blijft van kracht en ongewijzigd: *'Gij zult niet echtbreken'* (Exodus 20: 14). Er worden hier geen kwalificaties of diskwalificaties genoemd. Dit gebod is een beginsel, hetwelk de huwelijksrelatie ijverig bewaakt.

Het volledige belang van de Bijbelse visie op ontucht en overspel staat in schril contrast met de huidige tolerantie van dergelijke activiteiten door 'toegeeflijke volwassenen.' Veel passages in zowel het Oude- als het Nieuwe Testament veroordelen dergelijke praktijken (Leviticus 20: 10-12; Spreuken 6: 24-32; 7: 6-27; 1 Korinthe 6: 9, 13, 18; Galaten 5: 19; Efeze 5: 3; 1 Thessalonicenzen 4: 3; enz.).

Dergelijke contacten kunnen verstrekkende en langdurige gevolgen hebben. Ze bedriegen de legitieme geslachtelijke partner en kunnen hem of haar lichamelijk, emotioneel, financieel, juridisch en sociaal schaden. Ze kwetsen het hele gezin en wanneer er kinderen bij betrokken zijn, verwonden ze hen in het bijzonder. Deze contacten kunnen leiden tot de overdracht van geslachtsziekten en de geboorte van onwettige kinderen. Ook dan vernietigt de wolk van leugens en oneerlijkheid, welke over dergelijke zaken zweeft, het vertrouwen dat nooit meer kan worden hersteld. Zelfs afgezien van de Bijbelse bevelen tegen deze vormen van zedeloosheid, moet de reeks van ongelukkige gevolgen, welke daaruit voortvloeien, een voldoende waarschuwing bieden tegen het aangaan van deze vormen van onzedelijkheid.

Onzuiverheid in het denken. Zonde is niet alleen de uiterlijke daad, het is ook een kwestie van het hart dat diep in de denkpatronen doordringt. Als de bronnen vervuild zijn, zijn de rivieren waarschijnlijk ook niet schoon. Jezus zag dat het innerlijke reservoir van de geest het menselijk gedrag motiveerde, *'Want uit het hart komen voort boze bedenkingen, doodslagen, overspelen, hoererijen, dieverijen, valse getuigenissen, lasteringen'* (Matthéüs 15: 19). In deze geest heeft Hij de daad van ontrouw teruggevoerd naar de gedachten en emoties: *'U hebt gehoord dat er tegen de ouden werd gezegd: 'Gij zult geen overspel doen. Maar Ik zeg u, dat zo wie een vrouw [aan] ziet, om dezelve te begeren, die heeft alrede overspel in zijn hart met haar gedaan'* (Matthéüs 5: 27,28).

Een hele industrie heeft zich ontwikkeld, om te profiteren van de verdorvenheid van de verbeelding. De sensuele films en boeken, welke zij produceren hebben geen plaats in het christelijke leven. Ze moedigen niet alleen illegale relaties aan, ze reduceren mannen en vrouwen ook tot louter zinnelijke objecten en aldus wordt de ware betekenis van geslachtelijke intimiteit verstoord en het beeld van God vertroebeld. Christenen worden opgeroepen om zuivere gedachten te hebben en een zuiver leven te leiden, omdat ze zich voorbereiden om in een zuivere samenleving te leven tot in alle eeuwigheid.

Incest. Sommige ouders overschrijden de grens, welke de gezonde uitdrukking van genegenheid voor hun kinderen afbakent en worden fysiek en emotioneel intiem met hen. Vaak is dit het gevolg, wanneer de normale man-vrouw relatie is verwaarloosd en een van de kinderen is gekozen om de rol van de partner te spelen. Deze vervaging van de grenzen kan ook optreden tussen broers en zussen en andere familieleden.

Incest was verboden in het Oude Testament (Leviticus 18: 6-29; Deuteronomium 27: 20-23) en wordt veroordeeld in het Nieuwe Testament (1 Korinthe 5: 1-5). Dit soort misbruik schaadt de ontwikkeling van het geslachtsleven van het kind en creëert in hem of haar een ongerechtvaardigde last van schaamte en schuld, welke hij of zij later in het eigen huwelijksleven kan meebrengen. Wanneer ouders deze grenzen overschrijden, schaden zij het zich ontwikkelende gevoel van vertrouwen van het kind – zo belangrijk voor het geloof in God.

Echtscheiding. Een uitspraak van Jezus vat de Bijbelse leer over echtscheiding samen: *'Hetgeen dan God samengevoegd heeft, scheid de mens niet'* (Matthéüs 19: 6; Markus 10: 7-9). Het huwelijk is heilig omdat God het heeft ingezegend. Uiteindelijk is het God, Die zich bij de man en vrouw voegt, niet alleen maar menselijke woorden of de geslachtelijke daad. Hij is het, Die hun eenheid heeft verzegeld. Het christelijke begrip van echtscheiding en hertrouwen moet dan ook gebaseerd zijn op Bijbelse gronden.

Jezus' uitspraak maakt duidelijk dat het basisbeginsel van de Schrift, dat ten grondslag ligt aan een christelijk begrip van echtscheiding: De bedoeling van God was dat het huwelijk onwrikbaar zou zijn. Toen de Farizeeërs Hem vroegen of onverenigbaarheid in het huwelijk reden genoeg was voor een echtscheiding, bevestigde Hij het Eden-voorbeeld van het huwelijk als een permanente eenheid. Toen zij Hem verder ondervroegen over de echtscheidingswetten van Mozes, antwoordde Hij: *'Mozes heeft vanwege de hardigheid uwer harten u toegelaten uw vrouwen te verlaten; maar van den beginne is het also niet geweest.'* (Matthéüs 19: 8). Hij stelde verder dat de enige legitieme reden voor de echtscheiding, geslachtelijke ontrouw was (Matthéüs 5: 32; 19: 9).

Zijn antwoord aan de Farizeeërs maakt duidelijk dat Jezus een veel dieper begrip van trouw had dan zij. Uit wat Hij zei en uit de beginselen met betrekking tot het huwelijk in zowel het Oude als het Nieuwe Testament, kan bevestigd worden dat God wil, dat zij die trouwen het beeld van God in een permanente eenheid weerspiegelen.

Zelfs de ontrouw van een van de partners betekent niet noodzakelijkerwijs, dat het huwelijk moet eindigen in een echtscheiding. De weg van het kruis moedigt diep berouw en vergeving aan en het uit de weg ruimen van de wortels van bitterheid. Zelfs in het geval van overspel, door vergeving en de verzoenende kracht van God, moet de gewonde echtgenoot proberen Gods oorspronkelijke doel in de schepping te handhaven. 'Bijbels gezegd, overspel hoeft niet meer destructief te zijn voor het huwelijk dan enige andere zonde... Als u bereid bent, om te vergeven en uw negatieve houding los te laten, zal God meer dan bereid zijn om u te genezen en uw liefde voor elkaar te vernieuwen.'¹³

Terwijl het Goddelijke ideaal voor het huwelijk, dat van een liefdevolle en permanente vereniging is, welke doorgaat tot aan de dood van één van de partners, is soms een juridische scheiding nodig, vanwege misdrijven zoals fysiek misbruik van de echtgenoot of het kind. 'In

sommige burgerlijke rechtsgebieden kan een dergelijke scheiding alleen worden bewerkstelligd, door een echtscheiding, die onder deze omstandigheden niet veroordeeld zou worden. Maar een dergelijke scheiding of echtscheiding, waarbij 'ontrouw aan de huwelijksgelofte' niet in het geding is, geeft geen van beide partijen het Bijbelse recht om te hertrouwen, tenzij de andere partij in de tussentijd is hertrouwd, overspel of ontucht heeft gepleegd, of door de dood is weggevallen.¹⁴

Omdat het huwelijk een Goddelijke instelling is, heeft de gemeente een unieke en plechtige verantwoordelijkheid, zowel om een echtscheiding te voorkomen als, indien de echtscheiding plaatsvindt, de wonden die zij veroorzaakt zo veel mogelijk te genezen.

Homoseksualiteit. God schiep mannelijk en vrouwelijk om van elkaar te verschillen en elkaar toch aan te vullen. En toen Hij dat deed, richtte Hij hun intieme gevoelens op die van het andere geslacht. Het onderscheid en de verbondenheid, die kenmerkend zijn voor de mens, manifesteert zich in de aantrekkingskracht, die de twee geslachten naar elkaar toe trekt om zo een volmaakte relatie te vormen.

In sommige gevallen heeft de zonde zelfs deze basisoriëntatie beïnvloed, met als gevolg een fenomeen dat homoseksualiteit wordt genoemd. In dergelijke gevallen lijkt de natuurlijke oriëntatie op het andere geslacht omgekeerd te zijn, waardoor er een fundamenteel intieme oriëntatie op mensen van hetzelfde geslacht ontstaat.

De Schrift veroordeelt homoseksuele praktijken in sterk negatieve termen (Genesis 19: 4-10; vgl. Judas 7, 8; Leviticus 18: 22; 20: 13; Romeinen 1: 26-28; 1 Timotheüs 1: 8-10). Dit soort praktijken leiden tot een ernstige vertekening van het beeld van God bij mannen en vrouwen.

'Want zij hebben allen gezondigd, en derven de heerlijkheid Gods;' (Romeinen 3: 23), daarom zullen christenen met terughoudendheid omgaan met hen, die door deze verwarring worden getroffen. Zij zullen de houding van Christus ten opzichte van de vrouw in overspel weerspiegelen: *'Ik veroordeel u ook niet: ga heen, en zondig niet meer'* (Johannes 8: 11). Niet alleen mensen met homoseksuele neigingen, maar alle mensen die gevangen zitten in gedrag of relaties, welke angst, schaamte en schuldgevoelens veroorzaken, hebben het sympathieke oor van een getrainde en ervaren christelijke raadgever nodig. Geen enkel gedrag valt buiten het bereik van Gods genezende genade.¹⁵

Het gezin

Nadat God Adam en Eva had geschapen, gaf Hij hen heerschappij over de wereld (Gen. 1: 26; 2: 15). Zij vormden het eerste gezin, de eerste gemeente en markeerden het begin van de maatschappij. Zo werd de maatschappij gebouwd op het huwelijk en het gezin. Omdat zij de enige menselijke bewoners van de aarde waren, gebod God hun: *'Wees vruchtbaar en vermenvulldigt; en vervult de aarde en onderwerpt haar'* (Genesis 1: 28).

Zoals uit de statistieken van de wereldbevolking blijkt, is er nu geen onbevolkte aarde meer, die roept gevuld en onderworpen te worden. Maar de gehuwde christelijke echtparen die besluiten om kinderen ter wereld te brengen, hebben nog steeds de verplichting om hun kinderen op te voeden in de opvoeding en vermaning van de HEER. Voordat een echtpaar die weg inslaat, moeten zij rekening houden met Gods ideaal voor het gezin.

Ouders

1. De vader. De Schrift heeft de echtgenoot en vader de verantwoordelijkheid gegeven om hoofd en priester van het huishouden te zijn (Kolossenzen 3: 18-21; 1 Petrus 3: 1-8). Hij wordt een voorbeeld van Christus, Die het Hoofd van de gemeente is. *'Want de man is het hoofd der vrouw, gelijk ook Christus het Hoofd der Gemeente is; en Hij is de Behouder des lichaams. Daarom, gelijk de Gemeente aan Christus onderdanig is, alzo ook de vrouwen aan haar eigen mannen in alles. Gij mannen, hebt uw eigen vrouwen lief, gelijk ook Christus de Gemeente liefgehad heeft, en Zichzelf voor haar heeft overgegeven; Opdat Hij haar heiligen zou, [haar] gereinigd hebbende*

met het bad des waters door het Woord; Opdat Hij haar Zichzelf heerlijk zou voorstellen, een Gemeente, die geen vlek of rimpel heeft, of iets dergelijks, maar dat zij zou heilig zijn en onberispelijk. Alzo zijn de mannen schuldig hun eigen vrouwen lief te hebben, gelijk hun eigen lichamen. Die zijn eigen vrouw liefheeft, die heeft zichzelf lief' (Efeze 5: 23-28).

Zoals Christus de gemeente leidt, moeten man en vrouw beiden 'zich overgeven, maar het Woord van God geeft de voorkeur aan het oordeel van de man, waar het geen gewetenskwestie betreft.'¹⁶ Tegelijkertijd heeft hij de verantwoordelijkheid, om haar individualiteit met het grootste respect te behandelen.

Zoals Christus een zachtmoedig leiderschap liet zien, dat in dienstbaarheid naar het kruis ging, zo moet ook de man offers brengen. 'Christus' leiderschap is er een van wijsheid en liefde en wanneer echtgenoten hun verplichtingen jegens hun vrouwen nakomen, zullen zij hun gezag met dezelfde tederheid gebruiken, als hetwelk Christus gebruikt ten opzichte van de gemeente. Wanneer de Geest van Christus de man beheerst, zal de onderwerping van de vrouw alleen maar leiden tot rust en voordeel, want hij zal van haar alleen datgene eisen wat in het goede zal resulteren, op dezelfde manier zoals Christus onderwerping van de gemeente eist... Laat degenen, die als echtgenoten staan, de Woorden van Christus bestuderen, niet om erachter te komen hoe volledig de onderwerping van de vrouw moet zijn, maar hoe hij de Geest van Christus kan verkrijgen en gezuiverd, verfijnd en geschikt kan worden, om de *heer* van zijn huishouden te zijn.'¹⁷

Als priester van het gezin zal de vader, net als Abraham, aan het begin van de dag zijn gezin bijeenbrengen en hen aan de zorg van de HEER toevertrouwen. 's Avonds zal hij hen naar Hem toe leiden om Hem te prijzen en Hem te danken voor de zegeningen die hen zijn geschonken. Deze gezinsaanbedding zal de band vormen, die hen samenbindt – de tijd die God vooropstelt in het gezin.¹⁸

De wijze vader brengt tijd door met zijn kinderen. Een kind kan vele lessen van de vader leren, zoals respect en liefde voor zijn moeder, liefde voor God, het belang van gebed, liefde voor andere mensen, de manier van werken, bescheidenheid, liefde voor de natuur en de dingen die God heeft gemaakt. Maar als de vader nooit thuis is, wordt het kind van dit voorrecht en deze vreugde beroofd.

2. De moeder. Het moederschap is het dichtst bij het partnerschap met God op aarde. 'De koning op zijn troon heeft geen hoger werk dan de moeder. De moeder is de koningin van haar huishouden. Zij heeft het vormen van de karakters van haar kinderen in haar macht, zodat ze geschikt zijn voor het hoger, onsterfelijke leven. Een engel kan niet om een hogere missie vragen, want met dit werk doet zij een dienst voor God....

Laat haar de waarde van haar werk inzien en de hele wapenrusting van God aantrekken, zodat ze de verleiding kan weerstaan, om zich aan te passen aan de normen van de wereld. Haar werk is voor deze tijd en voor de eeuwigheid.'¹⁹

Iemand in het gezin moet de eindverantwoordelijkheid dragen voor het karakter van de kinderen. De opvoeding van een kind kan niet zomaar even aan anderen worden overgelaten, want niemand voelt hetzelfde voor een kind als zijn ouders. God schiep de moeder met het vermogen om het kind in haar eigen lichaam te dragen, het kind te zogen, te voeden en lief te hebben. Met uitzondering van de verzachtende omstandigheden van zware financiële lasten of van een alleenstaande ouder te zijn,²⁰ als ze dit accepteert, heeft een moeder het unieke voorrecht om de hele dag bij haar kinderen te blijven; ze kan genieten van het samenwerken met de Schepper in het vormen van hun karakters voor de eeuwigheid. 'Iemand in een relatie moet het gezin als een carrière beschouwen... Het aannemen van de carrière van moeder en vrouw is een wonderlijk zeldzaam levenswerk in de twintigste eeuw en een zeer uitdagende baan. Een verspilde inspanning? Een ondankbare baan? Een onwaardige slaaf? Nee, een zeer opwindende mogelijkheid om het tij te keren, om de mensheid te redden, om de geschiedenis te beïnvloeden, om iets te doen wat in steeds bredere kringen zal worden gevoeld en gehoord.'²¹

In de Oud-testamentische tijd gaf de naam van een persoon een korte beschrijving van de persoon, die de naam droeg. Eva kreeg haar naam na de zondeval (Genesis 3: 20). Omdat zij de *'moeder aller levenden'* zou worden, werd haar naam (Hebreeuws 'chawwah') afgeleid van het woord voor 'levend' (Hebreeuws 'chay'). Het weerspiegelt de buitengewone positie van eer, welke zij in de geschiedenis van de mensheid inneemt.

Zoals de voortplanting niet het enige en exclusieve recht van Adam of Eva was, zo ook niet het ouderschap. Dat laatste zou ook een gedeelde verantwoordelijkheid zijn. En zo zou het ook nu moeten zijn, niet alleen in het baren van kinderen, maar ook in het opvoeden van kinderen. Elke ouder heeft bepaalde verantwoordelijkheden en deze moeten worden uitgevoerd als aan de HEER. *'Ziet, de kinderen zijn een erfdeel des HEEREN; des buiks vrucht is een beloning'* (Psalm 127: 3).

Kinderen

1. Een prioriteit. Afgezien van hun verplichtingen tegenover de HEER en hun echtgenoten hebben ouders geen hogere verantwoordelijkheid, dan tegenover de kinderen die zij ter wereld hebben gebracht. Zij moeten de belangen van hun kinderen vóór hun eigen vooruitgang en gemak stellen; de kinderen hebben er niet voor gekozen om ter wereld te komen en zij moeten de best mogelijke start in het leven krijgen. Aangezien prenatale invloeden van vitaal belang zijn voor de geestelijke, mentale en fysieke gezondheid, moet het welzijn van het kind al voor de geboorte een prioriteit zijn.²²

2. Liefde. De liefde van een ouder moet onvoorwaardelijk en opofferend zijn. Ook al zal het nooit volledig wederkerig zijn, kinderen hebben het nodig om een goed zelfbeeld en emotionele gezondheid te hebben gedurende hun gehele leven. Kinderen die liefde moeten winnen of die zich afgewezen en onbelangrijk voelen, zullen proberen de liefde van hun ouders te verkrijgen door ongewenst gedrag dat ingesleten en gewoontegetrouw wordt.²³

Kinderen die veilig zijn in de liefde van hun ouders, zullen anderen de hand reiken. Ze kunnen leren om zowel te geven als te ontvangen en dat er een bestaansreden is, die verder gaat dan zijn/haar eigen persoonlijkheid. Als kinderen zich ontwikkelen, kunnen ze leren om God te verheerlijken.

3. Verplichting. Christelijke ouders moeten hun kinderen in een zo vroeg mogelijk stadium van het leven aan Gods dienstbaarheid wijden. Zevende-dag Adventisten gemeenten zorgen voor zo'n toewijding met een eenvoudige ceremonie, waarin ouders hun kinderen in gebed aan God voorstellen, net zoals Jozef en Maria het kindje Jezus aan de HEERE in de tempel (Lukas 2: 22-39). Op deze manier begint het kind het leven als onderdeel van een omvangrijke geestelijke familie. Leden van de kerkgemeenschap nemen als kind van God en lid van het lichaam van Christus deel aan de sociale en geestelijke ontwikkeling van de kleintjes.

In deze dienst zetten de ouders zich ook in voor de opvoeding van het kind, op de weg van de HEER, zodat het beeld van God in het kind gevormd wordt. Om dit doel te bereiken zullen ouders hun kinderen regelmatig naar de Sabbatschool en de gemeente brengen, zodat de kleintjes al vroeg in het leven een deel van het lichaam van Christus worden. Als het kind dan de schoolleeftijd bereikt, zullen de ouders en de gemeente alles in het werk stellen, om hem of haar in staat te stellen die christelijke opvoeding te krijgen, welke de liefde van dat kind voor de HEER nog verder zal voeden.

4. Standvastigheid. Het geestelijk onderwijs, hetwelk de ouders geven, is een continu proces dat tijdens iedere fase van het leven van het kind doorgaat. *'En gij zult ze (de geboden van de HEERE) uw kinderen inscherpen, en daarvan spreken, als gij in uw huis zit, en als gij op den weg gaat, en als gij nederligt, en als gij opstaat. Ook zult gij ze tot een teken binden op uw hand, en zij zullen u tot voorhoofdspannen zijn tussen uw ogen. En gij zult ze op de posten van uw huis, en aan uw poorten schrijven'* (Deuteronomium 6: 7-9; 11:18 e.v.).

Het kind wordt beïnvloed door de hele sfeer van thuis. De ouders kunnen het geestelijke niet alleen door gezinsaanbidding overbrengen. Het moet komen door hun voortdurende vertrouwen in Jezus; het moet zich uiten in hun levensstijl, kleding en zelfs in hun huisdecoratie. God kennen als een liefhebbende ouder is van vitaal belang voor de christelijke groei van het kind.

5. Gehoorzaamheid leren. *'Leer den jongen de eerste beginselen naar den eis zijns wegs; als hij ook oud zal geworden zijn, zal hij daarvan niet afwijken'* (Spreuken 22: 6). Wat houdt deze training in? Discipline houdt veel meer in dan straffen. Straf gaat meestal over het verleden, terwijl discipline naar de toekomst kijkt. Discipline is een onderwerpingsproces, waarbij een jongere in de leer gaat bij de ouder voor training, begeleiding en voorbeeld. Het betekent het onderwijzen van belangrijke beginselen zoals, trouw, waarheid, gelijkheid, standvastigheid, geduld, orde, barmhartigheid, vrijgevigheid en werk.

Wanneer kinderen vroeg leren om impliciet (zonder tegenspraak) aan hun ouders te gehoorzamen, is gezag geen probleem in het leven. Maar ook het *soort* gehoorzaamheid dat geleerd wordt is belangrijk. Echte gehoorzaamheid komt niet alleen omdat het nodig is, maar ook omdat het van binnenuit komt. Het geheim van dit soort gehoorzaamheid ligt in de wedergeboorte.

'De man die probeert om de geboden van God te onderhouden uit een gevoel van verplichting – louter omdat hij daartoe genoodzaakt is – zal nooit de vreugde van gehoorzaamheid ervaren. Hij gehoorzaamt niet... Ware gehoorzaamheid is de uitwerking van een beginsel van binnenuit. Het komt voort uit liefde voor gerechtigheid, liefde voor de wet van God. De essentie van alle gerechtigheid is trouw aan onze Verlosser. Dit zal ons ertoe aanzetten om goed te doen omdat het goed is – want recht doen is God behagen.'²⁴

6. Socialisering en taalontwikkeling. Het is binnen het gezin dat kinderen worden opgenomen als leden van de menselijke familie, met alle verantwoordelijkheden en privileges, die dat met zich meebrengt. Socialisatie is het proces waarbij kinderen de basisvaardigheden leren, waarmee ze in de maatschappij kunnen functioneren. Taal met al zijn nuances van communicatie is een van de eerste vaardigheden die het kind leert. De taal die thuis wordt gebruikt, moet dan ook zorgvuldig worden bewaakt, zodat het Gods karakter onthult. Het kind moet regelmatig vreugdevolle en spontane uitingen van genegenheid onder familieleden horen en lof tot God.

7. Geslachtelijke identiteit. Het is in huis, door een gezonde interactie tussen de mannen en vrouwen die het hele gezinssysteem vormen, dat kinderen leren functioneren als man of vrouw in de maatschappij. Volwassenen moeten hun de schoonheid leren van de zich in hen ontwikkelende geslachtelijkheid, door middel van correcte en passende informatie. Het is ook hun verantwoordelijkheid om de kinderen te beschermen tegen geslachtelijk misbruik.

8. Leerwaarden. Een fundamentele socialiserende functie van het gezin is te zorgen voor de assimilatie (het aannemen vert.) van de waarden, welke de familie aanhangt. De waarden en religieuze concepten van het gezin vallen niet altijd samen. Ouders kunnen beweren zich aan bepaalde religieuze beginselen te houden, maar de waarden die zij voor het kind tonen, zijn mogelijk niet in overeenstemming met deze beginselen. Het is belangrijk dat ouders consequent zijn.

De uitgebreide familie. Het huwelijk, zoals God het heeft ontworpen, is exclusief; familie echter niet. In een zeer mobiele samenleving vinden we zelden uitgebreide families – grootouders, broers en zussen en neefjes – die allemaal in de buurt wonen. De gemeentelijke familie kan mensen, die ver van of zonder verwanten zijn, helpen om een echt gevoel van waarde en saamhorigheid te vinden. Ook kunnen hier alleenstaande ouders een comfortabele plek vinden, om hun kinderen met liefde en respect op te voeden. En de gemeente kan wellicht passende voorbeeldfuncties bieden, die in het huis mogelijk ontbreken.

Door de oude mensen in de kerkgemeenschap te leren liefhebben, kunnen kinderen respect leren. En wie oud is, kan de voldoening ervaren van het hebben van een kleintje om van te

houden en te genieten. *'terwijl de ouderdom en grijsheid daar is, verlaat mij niet, o God, totdat ik [dezen] geslachte verkondige Uw arm, allen nakomelingen Uw macht'* (Psalm 71: 18).

God besteedt speciale aandacht aan de ouderen, zeggende: *'De grijsheid is een sierlijke kroon; zij wordt op den weg der gerechtigheid gevonden'* (Spreuken 16: 31), en *'En tot de ouderdom toe zal Ik Dezelfde zijn, ja, tot de grijsheid toe zal Ik [ulieden] dragen; Ik heb het gedaan, en Ik zal [u] opnemen, en Ik zal dragen en redden'* (Jesaja 46: 4).

In de gemeente kunnen alleenstaanden een speciale plek vinden, teneinde geliefd en gekoesterd te worden en om hun liefde en werklust te delen. Door haar bediening kunnen zij Gods zorg voor hen voelen: *'Ja, Ik heb u liefgehad [met] een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken [met] goedertierenheid'* (Jeremia 31: 3).

Het maakt deel uit van de 'zuivere godsdienst' om speciale zorg te geven aan mensen in nood (Jakobus 1: 27; Exodus 22: 22; Deuteronomium 24: 17; 26: 12; Spreuken 23: 10; Jesaja 1: 17). De gemeentelijke familie heeft een speciale mogelijkheid om een toevluchtsoord, een schuilplaats, een plaats te bieden aan hen die geen familie hebben; zij kan ieder lid omringen en betrekken bij de speciale eenheid, waarvan Christus zei, dat dit het teken van het christendom zelf zou zijn (Johannes 17: 20-23).

De wending

Aangezien het gezin de ziel is van de gemeente en de maatschappij, zal het christelijk gezin zelf het instrument zijn om leden voor de HEER te winnen en vast te houden. De allerlaatste verzen van het Oude Testament zijn een profetie van hetgeen zal plaatsvinden voordat de HEER terugkeert: *'Ziet, Ik zende ulieden den profeet Elia, eer dat die grote en die vreselijke dag des HEEREN komen zal. En hij zal het hart der vaderen tot de kinderen wederbrengen, en het hart der kinderen tot hun vaderen; opdat Ik niet kome, en de aarde met den ban sla.'* (Maleachi 4: 5,6). Hoewel veel krachten vandaag de dag proberen om de leden uit het gezin te trekken, is Gods roeping tot een hereniging, een herstart, een ommekeer en herstel. En de gezinnen die gehoor geven aan Zijn oproep, zullen een kracht hebben die het echte christendom zal openbaren. De gemeentes van deze families zullen groeien; hun jongeren zullen niet weggaan, maar zij zullen de wereld een duidelijk beeld van God tonen.

Referenties

1. Zie White, Education, p. 20
2. A.W. Spalding, Makers of the Home (Mountain View, CA: Pacific Press, 1928), p. 58.
3. Dat Adam verantwoordelijk was voor de planeet, blijkt duidelijk uit het feit dat God hem verantwoordelijk hield voor de zonde, ook al was hij niet de eerste die overtrad (Gen.3:9 e.v.). Het Nieuwe Testament, ook omdat het de twee 'Adams' met elkaar vergelijkt, houdt de eerste Adam aansprakelijk voor de ingang van de zonde en de dood (Rom. 5:12 e.v.; 1 Cor. 15:22; vgl. White Great Controversy, p. 647).
4. 'God Zelf gaf Adam een metgezel. Hij bood 'een hulp voor hem' - een helper die met hem overeenkwam - iemand die geschikt was om zijn metgezel te zijn, en die één kon zijn met hem in liefde en sympathie. Eva werd geschapen uit een rib van de zijde van Adam, beduidende dat zij niet om hem als het hoofd te controleren, noch om onder zijn voeten als een ondergeschikte te worden vertrapt, maar om aan zijn zijde te staan als een gelijke, om door hem bemind en beschermd te worden.'
5. Voor meer informatie over de verbondsaspecten van het huwelijk, zie 'Huwelijk als verbond' in verbond en huwelijk: Partnerschap en betrokkenheid (Leader's Notebook) (Nashville: De Afdeling van het Ministerie van de Familie, de Raad van de Zondagsschool van de Zuidelijke Doopsgezinde Conventie, 1987), pp. 51-60.
6. Zie het handboek van de SDA-kerk, blz. 150, 151; F.M. Wilcox, 'Trouwen met ongelovigen', 'Review and Herald, 2 juli 1914, blz. 9, 10; G.B. Thompson, 'Trouwen met ongelovigen: 'Can Two Walk Together, Except They Be Agreed? Review and Herald, 31 juli 1941, pp. 2, 12-14; F.M. Wilcox, 'The Marriage Relationship, Following the Divine Order,' Review and Herald, 4 mei 1944, pp. 1-4; White, Testimonies, vol. 4, pp. 503-508.
7. Walter Trobisch, I Married You (New York, N.Y.: Harper and Row, 1971), p. 18.
8. Ed Wheat, Love Life for Every Married Couple (Grand Rapids: Zondervan, 1980), p. 72.
9. Idem., p. 62.
10. White, patriarchen en profeten, pp. 58, 59

11. Zie bijvoorbeeld White, *The Ministry of Healing*, p. 361; White, *Messages to Young People* (Nashville: Southern Pub. Assn., 1930), p. 451
12. Zie ook White, *Patriarchen en Profeten*, pp. 145, 208, 337, 338; White, *Spiritual Gifts*.
13. Tarwe, *Liefdesleven voor ieder getrouwd stel*, p. 202. Zie ook 'De scheidingsrechtbank of het kruis,' in Roy Hession, *Vergeten Factoren... Een hulpmiddel voor diepere bekering van de vergeten factoren van geslachtelijk wangedrag* (Fort Washington, PA: Christelijke literatuur kruistocht, 1976); Tarwe, 'How to Save Your Marriage Alone,' in *Love Life*; en Gary Chapman, *Hope for the Separated: Gewonde huwelijken kunnen genezen worden* (Chicago: Moody Press, 1982)
14. SDA Church Manual, p. 175.
15. Zie Roy Hession, *Vergeten Factoren*. Door overtreders te helpen zich te bekeren en vergeving te vinden in een liefhebbende God, schetst deze uitstekende inhoud zorgvuldig de diepere kwesties van geslachtelijke immoraliteit.
16. White, *Getuigenissen*, deel 1, p. 307. Ze schreef ook: 'Wij vrouwen moeten ons herinneren dat God ons ondergeschikt heeft gemaakt aan de man. Hij is het hoofd en ons oordeel en onze opvattingen en redeneringen moeten zo mogelijk met de zijne overeenkomen. Zo niet, dan wordt de voorkeur in Gods Woord gegeven aan de man, waar het geen gewetenskwestie betreft. Wij moeten toegeven aan het hoofd' (E.G. White brief 5, 1861).
17. E.G. White Manuscript 17, 1891. Zie ook Larry Christenson, *De Christelijke Familie* (Minneapolis, MN: Bethany Fellowship, 1970)
18. Voor ideeën over hoe men een levendige familieverering/aanbidding kan hebben, zie John en Millie Youngberg, *Heart Tuning: A Guide to Better Family Worship* (Washington, D.C.: Review and Herald, 1985); Christenson, *The Christian Family*, pp. 157-197.
19. White, *Adventist Home*, pp. 231, 232.
20. Ouders die een kind onder de hoede van een ander moeten plaatsen, moeten iemand kiezen die dezelfde waarden heeft als zichzelf, zodat er volledig kan worden meegewerkt aan de opvoeding van het kind in de liefde en 'vermaning van de HEER'. De ouders moeten ook goed letten op de andere kinderen met wie hun kind wordt geassocieerd. Willen zij dat hun kind is zoals die kinderen? Kinderen leren zo snel en zo onuitwisbaar, dat alle aspecten van de kinderopvang bewust moeten worden verkend.
21. Edith Schaefer, *Wat is een gezin?* (Old Tappan, N.J.: Fleming H. Revell Co., 1975), p. 47.
22. Zie White, *Desire of Ages*, p. 512; White, *The Adventist Home*, p. 255-259.
23. Zie Gary Smalley en John Trent, *The Blessing* (Nashville: Thomas Nelson Publishers, 1986). De auteurs geven zorgvuldig weer, hoe het geven of onthouden van onvoorwaardelijke liefde van ouders de sleutel is, tot het emotionele en psychologische welzijn van het zich ontwikkelende kind.
24. White, *Christ's Object Lessons*, p. 97.